

Izložba fotografija „Svijet podzemlja“

Autor Morana Rožman
 Āetvrtak, 23 Travanj 2015

U dogovoru s Gradskom knjižnicom Ivan Goran Kovačič ...

U dogovoru s Gradskom knjižnicom Ivan Goran Kovačič u Karlovcu određen je termin za izložbu fotografija na temu speleologije, od 23. travnja do 4. svibnja. Kako to obiēno biva, kad se nešto radi s voljom i osmijehom, kockice se poēnu slagati nevjerojatnom podudarnošæu. Naša mala družina SD Karlovca uvrštena je u zvaniēni program ovogodišnje Noēi knjige. Putopisne reportaže i avanturizam kao tema Noēi knjige savršeno se uklopila u temu naših fotografija.

Po naputku Ministarstva kulture, imperativ svim knjižnicama bio je približiti knjigu i pisanu rijeē ljudima kojima je knjiga teško dostupna, osobito zatvorskoj populaciji. Pa smo tako, igrom sluēaja, završili i u zatvoru! Karlovaēki zatvor zanimljivo je mjesto prvenstveno zbog toga što je u zgradi današnjeg zatvora nekada bila prva gradska ēitaonica, preteēa knjižnice. Gradska knjižnica donirala je knjige Zatvoru u Karlovcu, a vodstvo SD Karlovca, Neven Ris i Morana Rožman, održali su predavanje i foto-prezentaciju o speleologiji pod nazivom „Svijet podzemlja“.

Istovremeno, u izložbenom prostoru Gradske knjižnice, postavljena je istoimena izložba fotografija naših vrsnih speleo-fotografa. Autori fotografija su Dinko Stopič, Tomislav Derda, Ksenija Priselac, Tin Rožman, Neven Boēič i Iryna Ekliē, svi redom ēlanovi SD Karlovac. Program otvorenja izložbe i intervju s autorima fotografija vodila je prof. Sandra Živanoviē, a glavnu rijeē struke imao je poznati karlovaēki fotograf Denis Stošiē. Njegov govor na otvorenju prenosimo u cijelosti:

„Kamo to idete? Zašto idete pod zemlju umjesto da, kao uobiēajen svijet stvarate fotografije na površini Zemlje?

Zašto se zavlēiti u mrkli mrak, ēesto kroz uske ulaze, kroz blato, vodu koja pljušti po vama viseēi na užetu. Foto oprema za koju ste štedjeli godinu - dvije, uz brojne rasprave u obitelji na što potrošiti novac, se ljulja u zatvorenoj plastiēnoj kanti ispod vas. Nakon ateriranja u masu lišæa, granja, vode i blata kreēete u avanturu fotografiranja. No, u mraku ste, nema svjetla osim onog sa kacige jer su ruke zauzete opremom.

U spilji nema brzine. Morate paziti kamo stavljate noge ako uopæe možete hodati, jer se ēesto puži. Osim toga ne smijete dirati stalaktite, stalagmite ni sve ostale nakupine jer se ne mogu obnoviti.

Foto oprema prepuna je elektronike za koju je jako dobro da je na vlazi. Objektivni takoēer vole vlažne uvjete tako da poslije nekog vremena postanu staništa gljivica.

Veēina se kolega spiljskog fotografa vrlo brzo prestaje družiti s njime zato što ih ovaj stalno maltretira da mu nose rasvjetu u

najnepristupaèniji dio spilje. Kad se svi razmjestite onda netko ne upali blic ili je fotograf zaboravio baterije, ili je nešto ostalo na površini…

No tu problemima nije kraj. Kako izoštravati u mraku? Na što? Pola posla koje spiljski fotograf radi - obavlja nasumièno bez komfora kvalitetnog osvjetljenja. Kako napraviti dobru kompoziciju u mraku, kako da pola fotke ne bude crno?

Poslije prvih snimaka, kada su usaglašene sve tehnikalije, kreæe kreativni dio. Bacanje kamenja po spiljskim rijekama i jezerima ravno pred nos kolegi, da se uhvati dinamika, natjeravanja speleologa da skaèu u podzemne rijeke i jezera, da se provlaèe kroz uske prolaze u koje jedva stanu.

Kao i svako drugo kreativno iskustvo, za fotografiranje spilja potrebno je vrijeme, strpljenje, upornost i malo sreæe da bi se steklo iskustvo i stvarale ovakve fotografije kakve su pred nama. Kako na površinu prenijeti ljepotu nutrine Geje? Pitanje je kojim se bave spiljski fotografi Dinko Stopiæ, Tin Rožman, Ksenija Priselac, Iryna Ekliaæ, Neven Boèiaæ i Tomislav Derda. Njihovi odgovori su pred vama.“